

UMufalisayo nu mutofya khooi

Farisayo na mtoza ushuru

Kitabu hiki ni mojawapo ya mfululizo wa masimulizi ya Biblia.

UMufalisayo nu mutofya khooi

Farisayo na mtoza ushuru
Kutoka: Luka 18:9-14

Huduma ya Kutafsiri Biblia
na Kuendeleza Lugha za Asili, Mbeya
S.L.P. 6359, Mbeya, Tanzania
0 22 250 0100

Pamoja na

Wycliffe
Partners in Bible Translation

Utangulizi

Huduma ya Kutafsiri Biblia na Kuendeleza Lugha za Asili, Mbeya (SIL International) ilianza tarehe 23 Julai 2003. Ilianza kwa ushirikiano kati ya viongozi wa makanisa na mashirika mbalimbali na SIL International.

Kusudi letu ni kuwahudumia watu wa makabila yafuatayo: Wabena, Wabungu, Wakinga, Wakisi, Wamalila, Wamanda, Wandali, Wanyakyusa, Wanyiha, Wapangwa, Wasafwa, Wasangu na Wavwanji.

Lengo letu la kwanza ni kuyafikia makabila hayo kwa Neno la Mungu (Biblia) katika lugha zao kwa sababu tunaamini MUNGU ANAONGEA LUGHA ZOTE!

Lengo letu la pili ni kuwaheshimu watu wa makabila haya kwa njia ya kuwafundisha kusoma na kuandika lugha zao (Idara ya Kusoma na Kuandika Kilugha).

Sera ya Utamaduni ya Tanzania inasema hivi:

3.2. Lugha za Jamii

Lugha za jamii ni hazina kuu ya historia, mila, desturi, teknolojia na utamaduni wetu kwa jumla. Aidha, lugha hizi ni msingi wa lugha yetu ya taifa, yaani Kiswahili...

Kichwa: UMufalisayo nu mutofya khooi (Pharisee and Tax Collector) *Based on Luke 18:9-14*

Lugha: Kisangu

Michoro: Julius Schnorr von Carolsfeld (1794-1872)

Kimetafsiriwa na: Mch. Yoram Chapaulinge, Mch. Evaristo Chepe, Charles Gida, Prisca Malewa, Abedy Mponzi, Matrinda Mwanshuli, Wiliadi Mwasembe, Fediriki Mwanavisi

Kinatumika kwa idhini ya: © 2004 PNG Material Production Centre

Toleo la tatu © 2010 - 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ilisiku limonga, uYeesu akhandi na vaanu vina vakhandi vikiyiwona kiija, vanofu na kivasala avanji woona. Wálamulaga kivajovela avaanu awo ishihwano. Akhavajoveele ishihwano shina shiyinsa:

Avaanu vavili vaataga kifuunya ku nanda ya Nguluvi. Yumonga akhandi Mufalisayo, umulongosi wa Vayahuudi, yuna akhandi iitunwa mandu na vaanu. Uyunji akhandi mutofya khoodi. Avatofya khoodi vakhandi vasidobokhwa mandu na Vayahuudi. Ava vavili vayinjilaga mu nanda ya Nguluvi, vayansaaga kifuunya.

Umulongosi uyu wáhivililaga, “One nili muunu munofu. Nili munofu kishila umunya wunansi.” Akhandi asikiyiyiisa, akhandi ikiyituna. Lulwene akhandi ilomba ndeeni, “Owe Nguluvi, nihonjesa, kwa kiiva one nisili muvi ngaja avaanu avanji shina vashwali. Avaanu avanji viigaha shila wunansi. One nisili ngaja uyu umutofya khoodi. One niihwa ni njala nsiku sivili kwa

lijuma. One nikipuhumisa uluvala lwa ishumi kwa nkungulo sangu soona.”

Yula umutofya khooi akhandi na malava masito aga wunansi waakwe. Asikhawesiise hata kiyinula uweeni waakwe kiloleela ku wulanga. Wáajova, “Owe Nguluvu, nikipulomba unisaajile. One ni munya wunansi. Nilomba unisungupile.”

Wáaganaga kimala ishuhwano isho, uYeesu wávamanyisaaga vala avaanu wáajova, “Yu mutofya khooi yuna uNguluvu wámusungupilaga uwunansi waakwe. Leelo yula uyunji, asikhasungupiiwe. Kwa kiiva shila yuna ikiyitumfya pa Nguluvu ngaja umulongosi uyu, asiyiisiwe, na shila yuna ikiyiyiisa pa Nguluvu ngaja uyu umutofya khooi, itanisiwa.”

Amaposo

1. UMufalisayo uyo akhandi ana nsengo shi?
2. Umwene wáyiwonile wuli?
3. AVayahuudi va nsiku iso vakhandi vikivaaga wuli avatofya khooði?
4. Umutofya khooði wálombile wuli?

Amaposo gina gikimupeela umuunu uluhaavi lwa kiiiva uluganulo lwa nsimo isi, na kiyinatila kimala injowo kwa wiikhasi waakwe:

5. Kwashi uNguluvi wámusungupilaga umutofya khooði leelo asikhamsungupiile yula umulongosi umukhome?
6. Tikwiliile kiyiyiisa wuli ngaja umutofya khooði uyu?

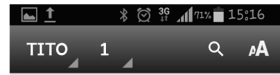

Programu ya simu inapatikana bure kwa ajili ya kusoma na kusikiliza Biblia katika lugha yako ya asili.

Ili kupata Neno la Mungu kupitia simu aina ya “Smart Phone” fuata hatua hizi, ni rahisi sana!

- Fungua **Google Play Store**
- Ingia katika sehemu ya **kutafuta** au **search**
- Ingiza maneno ya kutafuta programu inayoitwa mf. **Biblia katika Kisangu**
- Bonyeza **install** kupakua programu kwenye simu yako

Baada ya kufanya hatua hizi chache, vitabu vya Biblia vitapatikana katika simu yako hata bila mtandao. Furahia!

IBALULA YA PAWULO KWA
TITO

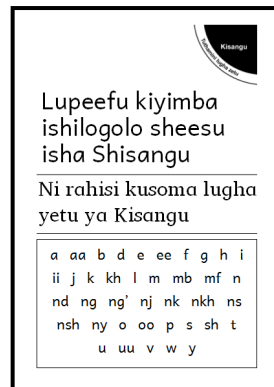
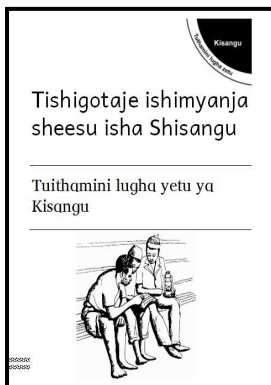
1

Uluhunjilo Iwa Pawulo kwa Tito

¹ Ibalula iyi yihumile kunyangu one Pawulo, nili muvanda wa Nguluvi, khanji nili mwanandeje wa Yeesu Kilsito. One nifiliishwe nivataviille avabaagule va Nguluvi na kivajinia

**Programu hii inapatikana katika lugha hizi:
Kibena, Kikinga, Kimalila, Kindali, Kinyakyusa, Kinyiha,
Kisafwa, Kisangu na Kivwanji**

Ukipenda kujifunza kusoma Kisangu, vijitabu hivi viwili vinatoa maelezo:

Herufi na sauti za Kisangu ambazo hazipo katika Kiswahili:

kh - khanambwa (mtoto wa mbwa)	nkh - nkhawulu (kenge)
mf - mfuwo (kiboko)	ns - nsenjele (pundamilia)
nk - unkuluulu (kidole gumba)	nsh - nshende (pengo)

Alama za mawimbi (toni):

wájovile - (alisema)	wajovile - (ulisema)
wáloleela - (ameona)	waloleela - (umeona)

Kisangu ni lugha ya toni, yaani, mawimbi ya maneno yanasaidia kutofautisha maana mbalimbali. Kwa mfano, tukiandika **wajovile** kwa Kisangu, maana yake siyo wazi. Je, maana ni ‘ulisema’ au ‘alisema’? Katika matamshi kuna tofauti ya mawimbi. Ikiwa na maana ‘ulisema’, wimbi la juu liko kwenye **jo**, yaani, tunatamka **waJOvile**. Ikiwa na maana ‘alisema’, wimbi la juu liko kwenye **vi**, yaani, tunatamka **wajovIle**. Tunaonyesha ni ‘yeye’ (alisema) katika maandishi kwa njia ya kuweka alama juu ya irabu ya kwanza katika neno “**wájovile**”.

Sasa tunaweza kutofautisha, kwa mfano:

wájovile (alisema)	wajovile (ulisema)
wáaluta (ameenda)	waaluta (umeenda)
wánaava (amelamba)	wanaava (umelamba)
wádinda (amefunga)	wadinda (umefunga)
wágulwishe (aliruka)	wagulwishe (uliruka)
wásamiilwe (alisahau)	wasamiilwe (ulisahau)

Kama una maswali yoyote, au unataka kununua vitabu,
au kuhudhuria darasa la kusoma, wasiliana na

Namba za simu: 0757 552 828 au 0715 646 339

TSH 300/=

